

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-2032 2, 6, 9 STRAIPSNIŲ IR 2, 5 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-3420 PAKEITIMO ĮSTATYMO, KELIŲ ĮSTATYMO NR. I-891 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-3421 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 463 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-3422 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-22-1792(2); TAP-22-1793(2); TAP-22-1794(2); TAP-22-1795(2)) (TAIS NR. 22-14792; 22-14789; 22-14790; 22-14791)

2022-11-07 Nr. NV-3124

Vilnius

1. Projektų rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projektų tikslas: siekiama pakeisti Įstatyme nustatytą elektroninės kelių rinkliavos paslaugų Lietuvos Respublikos teritorijoje teikimo pradžią - vietoj 2023 m. sausio 1 d. įrašyti 2024 m. rugsėjo 1 d., taip pat atlikti su tuo susijusių ir kitų nuostatų patikslinimus.

3. Dabartinė situacija:

- Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatyme Nr. XIII-3420 nustatyta elektroninės kelių rinkliavos paslaugų (vietoje kelių naudotojo mokesčio) Lietuvos Respublikos teritorijoje teikimo pradžia - 2023 m. sausio 1 d.; taip pat tuo pačiu terminu turėtų įsigaliooti ir Kelių įstatymo nuostatos dėl kelių rinkliavos mokėjimo bei Administracinių nusižengimų kodekso nuostatos dėl baudų už kelių rinkliavos nesumokėjimą;
- anot Susisiekimo ministerijos, dėl besitęsiančių teisminių ginčų vykdančios elektroninės kelių rinkliavos informacinės sistemos sukūrimo ir įdiegimo paslaugų įsigijimo viešųjų pirkimų procedūras, iki Įstatyme nustatytos datos nepavyks įgyvendinti projekto „Elektroninės kelių rinkliavos sistemos sukūrimas“;
- Įstatyme nustatyta, kad Programos finansavimo lėšos naudojamos valstybinės reikšmės kelių tinklo priežiūrai, bet nenurodoma, kad šias lėšas naudoja akcinė bendrovė „Kelių priežiūra“.

4. Projektų esmė:

- pakeisti nustatytą elektroninės kelių rinkliavos paslaugų Lietuvos Respublikos teritorijoje teikimo pradžią ir nustatyti, kad ši nuostata įsigaliojūtų 2024 m. rugsėjo 1 d.;
- patikslinti perkeltas 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/520 dėl elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumo, kuria sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniu lygmeniu keistis informacija apie kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus Sąjungoje, nuostatas;
- nekeisti nuostatos, kad transporto priemonių, nurodytų Įstatymo 2 priede (t. y., autobusų ir krovininių transporto priemonių), valdytojai moka kelių rinkliavą už naudojimąsi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais valstybinės reikšmės keliais, bet išbraukti kaip perteklinę nuostatą, kad už naudojimąsi vietinės reikšmės keliais kelių rinkliava nemokama;
- Įstatyme konkrečiai nurodyti, kad Programos finansavimo lėšos skiriamos AB „Kelių priežiūra“ veiklai, susijusiai su valstybinės reikšmės kelių tinklo priežiūra;
- atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. VĮ Lietuvos automobilių kelių direkciją planuojama pertvarkyti į akcinę bendrovę, siūloma atitinkamai patikslinti nuostatas dėl Kelių direkcijos teisinės formos;
- AB Lietuvos automobilių kelių direkcija būtų paskirta pagrindine kelių rinkliavos paslaugos teikėja, paskirtąją kelių rinkliavos rinkėja ir atsakinga už naujų Europos elektroninės rinkliavos paslaugos (EERP) teikėjų atitikties Direktyvos 2019/520 (ES) reikalavimams vertinimą ir naujų EERP subjektų įregistravimą Lietuvos Respublikoje;
- papildyti nuostatą, kad, kai nustatomas kelių rinkliavos nesumokėjimo atvejis, taikoma bauda, kaip nustatyta Administracinių nusižengimų kodekse, ir 112 eurų kelių rinkliavos mokestis už naudojimąsi

mokamų kelių infrastruktūra (kad būtų padengtos kelių priežiūros, nudėvėjimo, kelių atnaujinimo ir plėtros išlaidos neteisėto kelių infrastruktūros naudojimo atveju);

- VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija yra viešojo transporto kelionių duomenų informacinės sistemos „Vintra“ valdytoja. Kelių direkcijai tapus akcine bendrove, informacinė sistema „Vintra“ bus perduota valdyti Lietuvos transporto saugos administracijai. Todėl siūloma numatyti, kad Programos finansavimo lėšos gali būti naudojamos Lietuvos transporto saugos administracijos veiklai, susijusiai su viešojo transporto informacijos apdorojimu, viešojo transporto kelionių duomenų ir transporto įvykių informacinės sistemos palaikymu ir tobulinimu. Šiuo metu IS „Vintra“ priežiūra ir plėtra atliekama iš Kelių direkcijai skiriamų lėšų.
- kartu siūlomi atitinkami Kelių įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimai dėl kelių rinkliavos mokėjimo ir baudų už kelių rinkliavos nesumokėjimą nuostatų įsigaliojimo 2024 m. rugsėjo 1 d.

5. Derinimas: KPPPFĮ pakeitimo įstatymo projektą Žemės ūkio ministerija suderino be pastabų, Aplinkos ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų nepateikė.

Pastabas teikė Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija, Konkurencijos taryba, VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija, asociacija „Lietuvos keliai“. Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos ir VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijos pastabas.

Asociacija „Lietuvos keliai“ 2022-10-24 d. teikė papildomą raštą, kuriuo siūlo atsisakyti KPPPFĮ pakeitimo įstatymo projekte siūlymo Programos finansavimo lėšas be konkurso skirti AB „Kelių priežiūra“.

Projektai svarstyti 2022 m. spalio 27 d. tarpinstituciniame pasitarime. Projektai patikslinti įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės pastabas. Susisiekimo ministerija nurodo, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabos suderintos darbo tvarka, o Konkurencijos tarybos pastabos aptartos ir suderintos 2022 m. lapkričio 3 d. susitikime.

Dėl Vidaus reikalų ministerijos ir asociacijos „Lietuvos keliai“ pastabų (kad vidaus reikalų sistemos įstaigos neturėtų mokėti kelių rinkliavos ir kelių naudotojo mokesčio už jų visas specialiąsias ir kitas naudojamas tarnybines transporto priemones; kad Programos lėšų skyrimas AB „Kelių priežiūra“ veiklai, susijusiai su valstybinės reikšmės kelių tinklo priežiūra, galimai būtų valstybės pagalba ir iš esmės iškreiptų sąžiningą konkurenciją kelių sektoriuje), į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: Pažymėtina, kad Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 5.7.16 veiksme yra numatyta „Parenkti ir priimti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų pakeitimus bei tam reikalingas technines ir organizacines priemones elektroninei kelių naudotojo rinkliavos sistemai, pagrįstai principu „Naudotojas / teršėjas moka“, 2023 m. įdiegti“.

Vyriausybės siūlymu KPPPFĮ pakeitimo įstatymo projektas įrašytas į Seimo V (rudens) sesijos darbų programą (numatyta svarstyti lapkričio mėn.).

7. Dalykinio vertinimo išvada:

- Aiškinamajame rašte klaidingai nurodoma, kad Kelių įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymų nuostatos įsigaliojė 2022 m. sausio 1 d. (projektuose – 2022 m. rugsėjo 1 d.).

Projektai pakartotinai svarstyti tarpinstituciniame pasitarime (numatyta 2022 m. lapkričio 8 d.) ir, atsižvelgiant į rezultatus – Vyriausybės posėdyje.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37052098787; +37065842723, el. p. arvydas.nevas@lrvt.lt